

**Loodusliku loomastiku ja taimestiku ohustatud liikidega rahvusvahelise kaubanduse konventsiooni - CITES-i osapoolte 12. konverents.
3.-15. november, Santiago (Tšiili)**

TAUSTAST

Vastavalt konventsiooni artiklile 11 toimub iga kahe aasta tagant osapoolte korraline konverents. Konverentsi töö toimub plenaaristungitel ja kahes konverentsi ajal toimivas ajutises komitees:

- Esimeses käsitletakse ettepanekuid konventsiooni lisadesse kantud liikide nimekirjade muutmise ettepanekuid ja nende muutmistega seotud küsimusi (Komitee I).
- Teises on arutlusel konventsiooni praktilise rakendamise ja täitmise seotud küsimused (Komitee II),

Konverentsi ajaks moodustatakse veel ka eelarve- ja akrediteerimiskomitee, kus käsitletakse vastavalt konventsiooni rahastamisega ja delegaatide akrediteerimisega seotud küsimusi. Viimatimainitud komiteede tööst võtab osa piiratud hulk riike. Seekordsel konverentsil osales eelarve komitee töös üle 50 riigi. Eesti eelarve- ja akrediteerimiskomitee töös ei osalenud.

Lisaks komiteede istungjärkudele viivad ka regioonid läbi oma eraldiseisvaid nn. regionaalseid koosolekuid. CITES-i siseselt jagunevad maad kuue regiooni vahel: Euroopa, Aasia, Aafrika, Põhja-Ameerika, Lõuna-Ameerika/Kariibi ning Austraalia/Okeaania. Regiooni koosviibimistel arutatakse sellele regioonile olulised küsimused ning kujundatakse ühine seisukoht, samuti valitakse regiooni esindaja(d) konverentsidevahelisel ajal toimivatesse komiteedesse: Alalisse komiteesse, Taimekomiteesse, Loomakomiteesse ja Nomenklatuuri komiteesse. Keerukate üksikküsimistele lahenduste leidmiseks moodustatakse konverentsi kestel arvukalt ajutisi töörühmi.

12. osapoolte konverents arutas ja võttis vastu otsuseid enam kui 65 konventsiooni tööd käsitava dokumendi (põhiliselt II. komitees) ja enam 60 liikidega kaubitsemist reguleeriva ettepaneku osas (põhiliselt I komitees).

Eestit esindas konverentsil 3-liikmeline delegatsioon: Hanno Zingel (delegatsiooni juht) ja Kadri Alasi (täitevametnik) Keskkonnaministeeriumi Looduskaitse osakonnast (korraldusamet) ja Tiit Maran Tallinna Loomaaiaast (teadus nõunik).

Konverents algas plenaaristungiga, kus kinnitati protseduurireeglid ja tööprogramm ning määrati plenaar- ja komiteeistungite esimehed. Samuti loodi akrediteerimiskomitee, mille eesistujamaaks sai Tai. Plenaaristungil andsid ülevaate konverentsi vaheajal tehtud tööst ka kõigi nelja alalise komitee eesistujad.

Komitee I

I komiteele esitatud, seal arutatud ja vastuvõetud otsustustest anna ülevaate alljärgnev tabel (kõik I komitee otsustused kiidab heaks või paneb uuesti arutelule plenaaristung).

CoP12 OTSUSED LIIGINIMEKIRJADE LISANDUSTE OSAS

ETTEPANEKU NR. & LIIK / TAKSON	ESITAJA	SISU	COP 12 OTSUS (HÄÄLETUSE TULEMUS: + POOLT, - VASTU, ~ ERAPOOLLETU)	Eesti hääletamine
Ettep. 12.1 KÕIK LIIGID	ŠVEITS	Lisandus annotatsioonile 607 et jätta konventsioonist välja: <ul style="list-style-type: none"> • sünteetiline DNA, mis ei sisalda originaalsed DNAd • sünteetilised farmaatsia ja meditsiini produktid, nagu vaktsiinid, mis ei sisalda looduslikku geneetilist materjali • fossiilid 	TAGASIVÕETUD	
FAUNA				
Ettep. 12.2 Papagoid: <i>Agopornis</i> spp., <i>Platycercus</i> spp., <i>Barnardius</i> spp., <i>Cyanoramphus aauriceps</i> , <i>C. novaezelandiae</i> , <i>Psittacula eupatria</i> , <i>P. krameri</i> , <i>Padda oryzivora</i> .	ŠVEITS GRUUSIA	Annotatsioon, et värvimorfid välja jätta.	VASTUHÄÄTETATUD (KONSENSUS)	
Ettep. 12.3 Silmikdelfiin, <i>Tursiops truncatus</i>	GRUUSIA	Musta mere asurkond viia II lisast I lisasse (Komitee I)	TAGASILÜKATUD (40+; 31-; ~39)	?
		Musta mere asurkond II lisas 0 kasutuskvoodiga (Plenaaristungil taasavatud arutelul)	VASTUVÕETUD (58+, 18-)	+
Ettep. 12.4 Valgevaal <i>Balaenoptera acutorostrata</i>	JAAPAN	Põhjapoolkera populatsioonide viimine I lisast II (va. Kollase mere, Ida-Hiina Mere ja Jaapani mere asurkonnad), annotatsiooniga	TAGASILÜKATUD (41+, 54-, 5~)	-
		Plenaaristungil Jaapan taasalustas arutelu ja pani ettepaneku uuesti hääletusele muudetud annotatsiooniga	TAGASILÜKATUD	-
Ettep. 12.5 Vöötvaal <i>Balaenoptera edeni</i>	JAAPAN	Vaikse ookeani põhjapoolse asurkonna viimine I lisast II lisasse, annotatsiooniga	TAGASILÜKATUD (43+, 63-, 3~, 2x)	-

Aruanne tulemustest

ETTEPANEKU NR. & LIIK / TAKSON	ESITAJA	SISU	COP 12 OTSUS (HÄÄLETUSE TULEMUS: + POOLT, - VASTU, ~ ERAPOOLLETU)	Eesti hääletamine
Ettep. 12.6 Aafrika elevant <i>Loxodonta africana</i>	BOTSWANA	Lisandus Annotatsioonile °602	Botswana muutis oma esialgse ettepaneku annotatsiooni muutmiseks, tehest selle toimeala veelgi kitsamaks. VASTUVÕETUD (59+, 26-, 21~)	+
Ettep. 12.7 Aafrika elevant <i>Loxodonta africana</i>	NAMIIBIA	Lisandus Annotatsioonile °602	Namiibia muutis oma esialgse ettepaneku annotatsiooni muutmiseks, tehest selle toimeala veelgi kitsamaks. VASTUVÕETUD (65+, 28-, 22~)	+
Ettep. 12.8 Aafrika elevant <i>Loxodonta africana</i>	LÕUNA- AAFRIKA VABARIIK	Lisandus Annotatsioonile °602	Lõuna-Aafrika Vabariik muutis oma esialgse ettepaneku annotatsiooni muutmiseks, tehest selle toimeala veelgi kitsamaks. VASTUVÕETUD (65+, 24-, 25~)	+
Ettep. 12.9 Aafrika elevant <i>Loxodonta africana</i>	ZAMBIA	Zambia asurkonna viimine lisast I lisasse II järgmistel eesmärkidel: a) kaubandus Zambia Looduskaitse Ametkonna omanduses oleva ja korralduslike operatsioonide käigus tekkinud toorelevandiludega 17 000 kg kvoodi ulatuses; ja b) elusloomade müük eriolukordades.	TAGASILÜKATUD (60+, 45-, 10~)	+
Ettep. 12.10 Aafrika elevant <i>Loxodonta africana</i>	ZIMBABWE	Lisandus Annotatsioonile °602	TAGASILÜKATUD (60+, 45-, 10~)	+
Ettep. 12.11 Aafrika elevant <i>Loxodonta africana</i>	INDIA, KEENIA	Kõikide lisa II populatsioonide viimine lisasse I.	ETTEPANEK TAGASIVÕETUD	
Ettep. 12.12 Vikunja <i>Vicugna vicugna</i>	ARGETIINA	Catamarca provintsi populatsiooni viimine I lisast II lisasse	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.13 Vikunja <i>Vicugna vicugna</i>	BOLIIVIA	Boliivia populatsioonide viimine I lisast II lisasse	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.14 Vikunja <i>Vicugna vicugna</i>	TŠIILI	Annotatsioonide -106 ja +211 muutmise Prima Regiooni (Tšiili) populatsiooni viimine I lisast II lisasse	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.15 Rea <i>Rhea pennata pennata</i>	TŠIILI	Tšiili populatsioonide viimine I lisast II lisasse	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+

CITES-i OSAPOOLTE 12. KONVERENTS, 3. – 15. NOVEMBER 2002, SANTIAGO (TŠIIL)

Aruanne tulemustest

ETTEPANERU NR. & LIIK / TAKSON	ESITAJA	SISU	COP 12 OTSUS (HÄÄLETUSE TULEMUS: + POOLT, - VASTU, ~ ERAPOOLLETU)	Eesti hääletamine
Ettep. 12.16 <i>Amazona auropalliata</i>	COSTA RICA	II lisast I viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.17 <i>Amazona oratrix</i>	MEHHIKO	II lisast I viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.18 <i>Ara colouni</i>	SAKSAMAA	II lisast I viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.19 <i>Poicephalus robustus</i>	LÕUNA-AAAFRIKA VABARIIK	Lõuna-Aafrika Vabariiki populatsioonide viimine lisast II lissasse I	ETTEPANEK TAGASIVÕETUD	
Ettep. 12.20 <i>Platysternon robustus</i> (kilpkonn)	HIINA, USA	II lissasse viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.21 <i>Annamemys megacephalum</i> (kilpkonn)	HIINA, USA	II lissasse viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.22 <i>Heosemys depressa, H. grandis, H. leytensis, H. spinosa</i> (kilpkonnad)	HIINA, USA	II lissasse viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.23 <i>Hieremys annandalii</i> (kilpkonn)	HIINA, USA	II lissasse viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.24 <i>Kachuga dhongoka, Kachuga kachuga, Kachuga smithii, Kachuga sylhetensis, Kachuga tentoria, Kachuga trivittata – Kachuga ssp. (va. K.tecta) –</i> (kilpkonn)	INDIA, USA	II lissasse viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.25 <i>Leucocephalon yuwonoi</i> (kilpkonn)	HIINA, SAKSAMAA	II lissasse viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.26 <i>Mauremys mutica</i> (kilpkonn)	HIINA, USA	II lissasse viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.27 <i>Orlitia borneensis</i> (kilpkonn)	HIINA, SAKSAMAA	II lissasse viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.28 <i>Pyxidea mouhotii</i> (kilpkonn)	HIINA, USA	II lissasse viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+

Aruanne tulemustest

ETTEPANERU NR. & LIIK / TAKSON	ESITAJA	SISU	COP 12 OTSUS (HÄÄLETUSE TULEMUS: + POOLT, - VASTU, ~ ERAPOOLLETU)	Eesti hääletamine
Ettep. 12.29 <i>Siebenrockiella crassicollis</i> (kilpkonn)	HIINA, USA	II lisasse viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.31 <i>Chitra chitra</i> , <i>C.indica</i> , <i>Chitra ssp.</i> (kilpkonn)	HIINA, USA	II lisasse viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.32 <i>Pelochelys bibroni</i> , <i>P. canorii</i> (<i>Pelochelys spp.</i>) – (kilpkonn)	HIINA, USA	II lisasse viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.33 <i>Hoplodactylus spp.</i> & <i>Naultinus spp.</i> (Gekod)	UUS-MEREMAA	II lisasse viimine	TAGASILÜKATUD (30+, 38-)	-
Ettep. 12.34 <i>Cnemidophorus hyperythrus</i> (sisalik)	USA	II lisast kustutamine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.35 <i>Rhincodon typus</i> , Vaalhai	INDIA, MADAKASKAR, FILIPIINID	II lisasse viimine	TAGASILÜKATUD (62+, 34-)	+
		Plenaaristungil arutelu taasavatud ja ettepanek pandi veelkordsele hääletusele muutmata kujul	VASTUVÕETUD (81+, 38-)	+
Ettep. 12.36 <i>Cetorhinus maximus</i> , Hiidhai	SUUR BRITANNIA	II lisasse viimine	TAGASILÜKATUD (72+, 38-, 2~)	+
		Plenaaristungil arutelu taasavatud ja ettepanek pandi veelkordsele hääletusele muutmata kujul	VASTUVÕETUD (82+, 38-)	+
Ettep. 12.37 <i>Hippocampus spp.</i> Merihobukesed	USA	II lisasse viimine	VASTUVÕETUD (75+, 25-)	+
Ettep. 12.38 <i>Cheilinus undulatus</i> muhk-hiidhuulkala	USA	II lisasse viimine	TAGASILÜKATUD (65+, 42-)	+
Ettep. 12.39 <i>Dissostichus eleginoides</i> , <i>D. mawsonii</i> . Patagoonia ja antarktika kihvkala	AUSTRALIA	II lisasse viimine, annotatsiooniga	TAGASIVÕETUD	
Ettep. 12.40 <i>Atrophaneura jophon</i> <i>A.pandiyana</i> liblikad	SAKSAMAA	II lisasse viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+

Aruanne tulemustest

ETTEPANEKU NR. & LIIK / TAKSON	ESITAJA	SISU	COP 12 OTSUS (HÄÄLETUSE TULEMUS: + POOLT, - VASTU, ~ ERAPOOLLETU)	Eesti hääletamine
Ettep. 12.41 <i>Papilio aristophantes</i> , <i>P. nireus</i> , <i>P. sosia</i> liblikad	SAKSAMAA	II lisasse viimine	TAGASIVÕETUD	
FLORA				
Ettep. 12.42 <i>Araucaria araucana</i>	ARGENTIINA	I lisasse viimine (kõik asurkonnad)	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.43 <i>Cactacea</i> spp. kaktuste kõik liigid	ŠVEITS	Lisandus annotatsioonile °602 mis puudutab kunstlikult paljundatud ilma klorofüllita <i>Gymnocalycium mihanovichii</i> isendeid	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.44 <i>Opunioideae</i> spp. Opuntsia kaktused	ŠVEITS	II lisast kustutamine	TAGASIVÕETUD	
Ettep. 12.45. <i>Pereskioideae</i> spp., <i>Peresiopsis</i> spp., <i>Quabentia</i> spp. (kaktused)	USA	II lisast kustutamine	TAGASIVÕETUD	
Ettep. 12.46 <i>Scclerocatus nyensis</i> kaktuse liik	USA	II lisast I viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.47 <i>Sclerocatus spinosior</i> kaktuse liik	USA	II lisast I viimine	TAGASIVÕETUD	
Ettep. 12.48 <i>Dudlea traskiae</i> (<i>Crassulaceae</i>)	USA	I lisast II lisasse viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.49 <i>Aloe thorncroftii</i> Aaloe liik	LÕUNA- AAFRIKA VABARIIK	I lisast II lisasse viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.50 <i>Swienenia macrophylla</i> Suurelehine mahagonipuu	NICARAAGUA	II lisasse viimine	VASTUVÕETUD (68+, 30-)	+
Ettep. 12.51 Lisa II <i>Orchidaceae</i> Orhideed	USA	Annotatsioon <i>Orchidaceae</i> liikidele lisa II: väljaarvata kunstlikult paljundatud hübriidid perekonnast <i>Phalaenopsis</i> .	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.52 <i>Cistanche deserticola</i> Soomuka liik?	HIINA	Annotatsiooni kustutamine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+

Aruanne tulemustest

ETTEPANERU NR. & LIIK / TAKSON	ESITAJA	SISU	COP 12 OTSUS (HÄÄLETUSE TULEMUS: + POOLT, - VASTU, ~ ERAPOOLLETU)	Eesti hääletamine
Ettep. 12.53 <i>Lewisia maguirei</i> Haruldane leviisia	USA	Lisast II kustutamine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.54 <i>Guaiaacum</i> spp. guajakipuud	SAKSAMAA	Muudetud annotatsioon	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
FAUNA				
Ettep. 12.55 <i>Pyxis planicauda</i> kilpkonnaliik	MADAKASKA R	II lisast I lissasse viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.56 <i>Brookesia perarmata</i> Kameeleoni liik	MADAKASKA R	I lissasse viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.57 <i>Brookesia</i> spp. (va. <i>B. perarmata</i>) kameeleonid	MADAKASKA R	II lissasse viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 12.58 <i>Scaphiophryne gottlebei</i> konnaliik	MADAKASKA R	II lissasse viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
FLORA				
Ettep. 12.59 <i>Aerangis alata/Aerangis platyphylla</i>	MADAKASKA R	II lisast I lissasse viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+
Ettep. 11.60 <i>Beccariophoenix madagascariensis</i> , <i>Lemurophoenix halleuxii</i> , <i>Marojejya darianii</i> , <i>Ravenea rivularis</i> , <i>R. loulevii</i> , <i>Sartanala deculassilvae</i> , <i>Voanioala gerardii</i> .	MADAKASKA R	II lissasse viimine	VASTUVÕETUD (KONSENSUSEGA)	+

Komitee II ja Plenaaristungi tulemused

Järgnevalt mõned olulisemad arutlusel olnud teemad.

- Sekretariaadi ettepanek muuta konventsiooni nime: **The Convention on Trade in Wild Fauna and Flora.**

Aruanne tulemustest

Nimemuutmise vajaduse peamiseks põhjenduseks oli, et enamik liike, mille kasutamine ja kaubandus on reguleeritud CITES sätetega, ei ole väljasuremisohus. Osa nendest on nimekirjadesse lisatud vaid sarnasuse tõttu reaalselt ohustatud liikidega. Samuti on CITES hakanud üha rohkem reguleerima ka majandusliku väärtusega liikide kasutamist (näit. mitmed kala- ja puiduliigid). Tegelikult moodustavad reaalselt ohustatud liigid vaid väga väikese osa CITES-I liikidest. Seetõttu on sekretariaadi arvamus, et praegune konventsiooni nimi ei peegelda adekvaatselt konventsiooni ulatust ja eesmärke, tekitades tihti arusaamatust tema loomusest. Samuti takistab selline nimi CITES-i abil reguleerida majanduslike tähtsusega liikide kaubandust, kui neid kasutatakse säästva kasutuse põhimõtteid eirates. CITES peaks võimalikult laiaulatuslikult täitma oma osa rahvusvahelises vastutuses looduslike ressursside kaitsel ja majandamisel.

Sekretariaadi eesmärgiks on leida antud ajahetkeks sobiv tööpealkiri konventsioonile ja vastupidiselt paljude riikide ning NGO-de kahtlustele ei tohiks see sekretariaadi arvates ärgitada tarbima ohustatud liike, pigem vastupidi.

EL ei pooldanud nime muutust, kuna praegune nimi on laialt tuntud ja samuti kajastub hästi praeguses väga levinud lühendis. EL koos Venemaaga väljendasid muret, et konventsiooni nime muutmise võiks luua pretsedendi, mille järgselt oleks võimalik konventsiooni sisu muutmist taotlevate ettepanekute esiletulek.

Mõned riigid toetasid sõna ohustatud välja jätmist konventsiooni nimest.

Nähes, et ettepanek ei saavuta konsensust võttis sekretariaat ettepaneku tagasi.

- **Termini “Isiklikud esemed” (“*personal effects*”) piiritlemine.**

Konventsiooni artikli VII paragrahv 3 kehtestab tingimused, mis juhul isiklikus omanduses või majapidamises olevate CITES-i aluste isendite puhul ei rakendata konventsiooni üldreegleid. Kuna konventsioon ei defineeri täpselt isiklikus omanduses või majapidamises oleva isendi terminit siis riigid rakendavad nimetatud artikli sätteid erinevalt. Seega on vajalik üheselt defineerida nende mõistete sisu. Pika ja elava arutelu tulemusel leppisid osapooled kokku järgnevas:

Isiklikus omanduses või majapidamises olev isend on isend:

1. mida omatakse mitteäriilisel eesmärgil;
2. mis on saadud legaalsel;
3. ekspordi, impordi või re-ekspordi korral:
 - a. omanik registreerib (*check-in*) ja kannab kaasas käsipagasis või
 - b. on osa kolivast majapidamisest.

Ekspordi, impordi või re-ekspordi lubasid ei nõuta järgmistele isiklikus omanduses olevatele II lisa surnud isenditele ja nende osadele, kui kogus ei ületa osapoolte konverentsi poolt kinnitatud määra:

1. kaaviari puhul kuni 250 g inimese kohta;
2. Kaktuseliste skelettidest tehtud rütmipillid (*rainsticks*), nn. vihmakepp kuni 3 tükki inimese kohta;
3. krokodilliliste isendeid kuni 4 isendit inimese kohta;
4. Suure tiibkodalase, *Strombus gigas*, karpe 3 tükki inimese kohta

Algses eelnõus oli erandite nimekirjas ka majapidamises olevad elusad isendid, kuid see ettepanek hääletati maha. Seega elusate isendite puhul ei saa rakendada konventsiooni erandit ja neid üle piiri vedada ilma nõutava loata.

- **Konventsiooni rahastamine**

1. CITESi liikmemaks arvutatakse riigi ÜRO iga-aastase sissemakse alusel. Sekretariaadi poolt koostatud ja esitatud dokument käsitles eelarve tõstmise või samaks jätmise võimalusi ja sellest

Aruanne tulemustest

tulenevaid tagajärgi. Pakuti välja mitmeid erinevaid skeeme eelarve tõstmiseks ja kulude kokkuhoiuks. Pikkade arutelude ja tulemusel otsustas konverents välja pakutud kolmest eelarve variandist (kaks 0 varianti ja 6 protsendilise tõusu variant) 38 poolt, 19 vastu ja 11 erapooletu häälega vastu võtta 6 protsendiline liikmemaksu tõus järgmisel kolmaastakul. **Eesti liikmemaks on 2003-2005 aastal 1407 USD e. 469 USD aastas senise senise 533 USD asemel.** Eesti osamaksu määr tegelikkuses väheneb vaatamata maksumäära 6% tõusule. Summa vähenemine on tingitud Eesti iga-aastase ÜRO maksumäära vähendamisest.

2. Argentiina ettepanekul lisati eelarve dokumenti klausel, mis märkis ära tõsiseid majanduslikke raskusi teatud riikides ja rõhutades vajadust lubada paindlikkust ÜRO skaala tarvitamisel nende riikide osas.

3. Otsustuse põhjal koostatakse tulevikus eelarved USA dollarites Šveitsi frankide asemel. CITES-i peasekretärile anti volitused teha vajadusel üleviimisi erinevate eelarve ridade vahel kehtestatud piiride ulatuses.

4. Laiemat diskussiooni tekitas ettepanek muuta kahe aastane eelarve periood kolme aastaseks, mille üheks tulemuseks oleks osapoolte konverentsi pidamine mitte iga kahe vaid iga kolme aasta tagant ja seega kulude vähenemine. Peasekretär märkis, et praeguste konverentside toimumise ajakava juures on sekretariaadil olnud raskusi täita kõiki nn. Sponsoreeritud Delegaatide Projekti taotlusi, rõhutades sealjuures kui oluline on, et nimetatud delegatsioonid saaksid konverentsil osaleda. Konverents otsustas selle küsimuse anda Alalisse Komiteesse edasiseks arutamiseks ning tulla teema juurde tagasi järgmisel osapoolte konverentsidel.

Karudega kauplemine

Nagu mitmel eelmiselgi konverentsil oli ka seekord arutluse all kaubandus karude ja nende kehaosadega. Sekretariaadi ettevalmistatud dokumendis anti ülevaade 11. konverentsi otsustustest tulenevast kahe aasta jooksul tehtud tööst. Muuhulgas leidsid äramärkimist 13 riiki, sealhulgas Eesti, kes vastavalt eelmise konverentsi otsusele on edastanud sekretariaati aruande. Ettekandes märgiti ära, et nende loetletud riikide karistus- ja looduskaitseadusandlus on küllaldane, et omada kontrolli karudega kauplemise üle.

Kuna ka teiste eelmisel konverentsil vastu võetud otsustuste osas (näiteks üleskutse riike aitama nendes küsimustes neid riike kellel pole endil piisavalt vahendeid; üleskutse hinnata ja üle võtma teiste liikide kaitsel edukaid olnud meetmeid) on osapooled saavutatud küllaltki häid tulemusi, loeti vastavad otsused vastavalt sekretariaadi esindaja ettepanekule täidetuks ja kustutati ametlike dokumentide hulgast.

Samas juhtisid paljud riigid tähelepanu asjaolule, et ulatuslik karudega kauplemine jätkub, mistõttu peaks jätma jõusse otsused, mis kohustavad riike tõhustama CITES-i rakendamist karude kaitseks. Kuigi põhiprobleemiks on hetkel karu sapipõite kasutamine Hiina meditsiinis ja sellest tulenev ammendamatu turg ja kaubandus selles piirkonnas, on ja jäävad sellest tingituna kõik karupopulatsioonid teravdatud tähelepanu alla, teiste hulgas ka Eesti asurkond.

Koostöö teiste konventsioonide ja organisatsioonidega

CITES-i sisemist toimimist reguleerivate dokumentide kõrval kerkisid esile teiste rahvusvaheliste looduskaitse konventsioonide ning rahvusvaheliste looduskaitseorganisatsioonidega (IWC - Rahvusvaheline Vaalandus Komisjon (vaalad), FAO - ÜRO Toidu- ja Põllumajandus Organisatsioon (haid) jt.) koostööd käsitlevad küsimused. Arutuse all oli ka CITES-i edasine areng Johannesburgi koosviibimise tulemuste valguses.

Lisaks ülalmainitud teemadele olid arutluse all järgmised teemad:

- Konventsiooni strateegilise tegevuskava ülevaatamine

Aruanne tulemustest

- Komiteede moodustamine (pärast pikemat arutelu komiteede struktuuri muutmiseks teemal jäädi siiski juba olemasoleva struktuuri juurde)
- CITES-i liikide säästlik kasutamine (põhirõhuga mereressurssidele)
- Majanduslik motivatsioon ja kaubandus poliitika (muu hulgas arutati ka koostöö vajadust WTO-ga nii globaalsel kui riiklikul tasemel)
- Liikide kaitse finantseerimine (peeti vajalikuks ülevaate koostamist liigikaitse rahastamise viisidest riikides: iga riik teeb ülevaate oma riigi olukorrast, sekretariaat sünteesib saadud andmed ühtseks ülevaateks)
- Aastaruannete ja seadusandluse aruannete esitamise tulemused
- I lisa liikide ekspordikvoodid ((a)leopardide nahkade ja trofeede kvoodid – Dokument võeti vastu muudatustega; (b) keerdsarvkits – Pakistanil lubati kvoodi suurendamist 500 isendile)
- Elusloomade transport – otsustus võeti vastu muudetud kujul – sisuliselt otsustati koostöös maailma loomaaedade organisatsioonidega välja töötada lisatingimused elusloomade transportiks nendel juhudel, kus IATA vastavad juhised on mitteküllaldased.
- Konventsiooni täitmine ja jõustamine
- Riiklik seadusandlus konventsiooni rakendamiseks
- CITES-i lubade ja sertifikaatide autentsuse kontrollimine
- CITES-i rakendamine Euroopa Liidus (konventsiooni Gaborone täienduse ratifitseerimise olulise rõhutamine; täiendus annaks EL õiguse hääletada oma liikmesriikide häälte arvuga kui konventsiooni osapool; siiani pole täienduse jõustumiseks vajalik arv riike seda ratifitseerinud)
- II lisa liikidele rahvuslike ekspordikvootide määramise teaduslik alus ja nende rakendamise järelevalve
- Ajatundlike bioproovide ülepiirivedu
- Kaubanäidiste ülepiirivedu
- Väärispuiduga kaubandus
- Erandid ja kaubanduse spetsiaalsed tingimused
- Liikide nimekirja täiendamise kriteeriumid (konverents ei jõudnud selles keerukas küsimuses üksmeelele ja suunas küsimuse edasiseks ettevalmistamiseks komiteedesse; teema juurde tullakse tagasi 13. konverentsil)
- Kaubandus traditsiooniliste idamaiste ravimitega
- Primaatide päästmine sõjapiirkondadest

Konverentsil vastu võetud otsused jõustuvad 90 päeva jooksul. Selleks ajaks peab ka Eesti vastavalt nendele otsustele viima sisse täiendused oma seadusandlusesse.

Konverentsi viimane päevakorrapunkt oli järgmise konverentsi aja ja koha valimine. 13. Osapoolte konverents toimub 2004 aasta sügisel Tais.

Koostajad:

Kadri Alasi
Tiit Maran
Hanno Zingel